

Váš dopis zn.

Ze dne

Čj.

PID

Sp. zn.

ČŠIB-2548/25-B

CSI0X00E86KT

ČŠIB-S-503/25-B

Statutární město Brno

městská část Brno-Žabovřesky

Horova 28

616 00 Brno

Vyřizuje

Telefon

E-mail

Ing. Alena Svobodová

543 541 215

alena.svobodova@csicr.cz

Datum

13. 11. 2025

Výsledek šetření stížnosti

Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) prošetřila stížnosti na právnickou osobu **Základní škola Brno, Sirotkova 36, příspěvková organizace** (dále jen „škola“), doručené ČŠI v období od 15. do 25. 9. 2025.

Stížnosti se týkaly stanovení požadavků na oblékání žáků ve školním řádu a komunikace školy se zákonnými zástupci žáků ve věci úpravy školního řádu.

Šetření stížností vycházelo zejména ze skutečností uvedených ve stížnostech a opíralo se o zjištění v průběhu šetření ve škole dne 3. 10. 2025, o vyjádření ředitele školy a o analýzu příslušné dokumentace.

Při prošetření stížnosti ČŠI zjistila:

1. Stanovení požadavku na oblékání žáků ve školním řádu

Stěžovatelé poukazují na to, že škola při aktualizaci školního řádu s účinností od 1. 9. 2025 zakázala žákům ve škole a na akcích školy určitý druh oblečení (zejména tepláky a oblečení odhalující břicho) a stanovila povinnost žáka v případě porušení stanovených pravidel uvést po upozornění zaměstnance školy své oblečení do souladu se školním řádem. Tím podle názoru stěžovatelů stanovila povinnosti účastníků vzdělávání nad rámec svých pravomocí a omezila práva žáků i jejich zákonných zástupců. Analýzou obsahu školního řádu č. j. ZSSIR/1014/2025, který je platný a účinný od 1. 9. 2025, bylo zjištěno, že v kapitole *I. Práva a povinnosti žáků a pravidla vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky a dalšími zaměstnanci školy* uvádí v oddílu B) bodu 10 *Povinnosti žáků* mimo jiné toto ustanovení: „*Žáci jsou povinni ...chodit do školy vhodně a čistě upraven a oblečen s ohledem na dobré mravy, roční období a nejvyšší povolenou teplotu vytápění budovy školy. Není dovoleno nosit do školy oděvy, ozdoby a doplňky, které by mohly ohrozit zdraví a bezpečnost. Dále není dovoleno nosit oblečení, které by mohlo být považováno za vyzývavé nebo nevhodné pro školní prostředí. Za takové je považováno oblečení, které nezakrývá boky a zadek a oblečení s velkým výstřihem. Není dovoleno do školy chodit v teplákách, nebo v kalhotách, které vypadají jako tepláky. Na upozornění zaměstnance školy je žák povinen své oblečení upravit tak, aby bylo v souladu se školním řádem a slušnému společenskému chování;*“

Česká školní inspekce respektuje právo školy stanovit si vlastní vnitřní kulturu prostředí a komunikace, včetně míry spolupráce se zákonnými zástupci žáků. Taková pravidla však mohou mít v dokumentech školy pouze formu doporučení, nikoliv stanovené povinnosti, protože povinnost lze stanovit pouze na základě zákona. Formulace ve školním řádu není doporučující, ale má charakter příkazu, který není opřený o legitimní důvod (například zajištění

bezpečnosti a ochrany zdraví při specifických vzdělávacích činnostech v laboratořích, dílnách, při sportu atp.) a ukládá žákovi povinnost oděv upravit dle požadovaných pravidel. I když školní řád výslovně nestanovuje pro žáka sankci formou kázeňského opatření za porušení stanovených pravidel oblékání, jejich uložení také nevylučuje. Tato skutečnost vede k nejistotě žáků i jejich zákonných zástupců (viz bod 2).

Z výše uvedeného vyplývá, že vedení školy ve snaze kultivovat vnitřní prostředí školy a vést žáky k respektu ke společenským pravidlům, nezvolilo vhodnou formu výchovného působení, když místo doporučujícího pravidla ve školním řádu omezilo bez legitimního důvodu možnost určitého typu oblečení a stanovilo povinnost upravit svůj oděv v souladu s těmito pravidly.

ČŠI hodnotí stížnost jako důvodnou.

2. Komunikace vedení školy se zákonnými zástupci žáků ve věci úpravy školního řádu

Stěžovatelé poukazují na to, že sdělení ředitele školy zaslané všem zákonným zástupcům žáků dne 9. 9. 2025 prostřednictvím informačního systému školy obsahuje informace o postupech školy, které nejsou v souladu se školním řádem (nucené převlékání do školních triček, odesílání domů se převléct). Stěžovatelé poukazují zejména na to, že z textu školního řádu není zřejmé, zda budou za nedodržení stanovených pravidel ukládána žákovi kázeňská opatření a uvádějí také, že změna školního řádu nebyla důsledně prodiskutována se všemi aktéry, a že na třídních schůzkách na počátku školního roku o ní nebyli zákonní zástupci v některých třídách ani informováni.

Z písemného vyjádření ředitele školy a analýzy předložené dokumentace vyplývá, že zamýšlenou změnu školního řádu vedení školy nejprve komunikovalo s členy Klubu přátel Základní školy Sirotkova 36, z. s. (dále „Klub přátel“), kteří byli na schůzi dne 5. 5. 2025 ředitelem školy informováni o záměru vedení školy stanovit pravidla oblékání žáků ve školním řádu. Z ředitelem předloženého zápisu ale není zřejmé, jaké konkrétní informace o plánované úpravě byly členům sděleny, z prezenční listiny vyplývá, že na jednání nebyli přítomní zástupci všech tříd (29 přítomných z 31 členů). Teprve na následném jednání dne 8. 9. 2025 (přítomno opět 29 z 31 členů) proběhla dle předloženého zápisu diskuse k tomuto tématu a po zodpovězení dotazů vyjádřili členové Klubu přátel se změnou školního řádu souhlas. Zástupci jednotlivých tříd v Klubu přátel (pokud byli na jednání přítomní), pak měli informace z jednání předat na následujících třídních schůzkách v květnu a září 2025. Nové znění školního řádu projednala a schválila školská rada dne 28. 8. 2025 bez výhrad. Ze zápisu z jednání vyplývá, že ředitel školy na této schůzi informoval členy školské rady o tom, že porušení pravidel oblékání nebude kázeňsky postihované. Tuto informaci potvrdil v průběhu šetření také ve svém písemném vyjádření, ve kterém uvedl, že v případě porušení stanovených pravidel oblékání bude škola postupovat nejprve edukativně – formou pohovoru s žákem ho povede k porozumění pravidlům a dále bude informovat zákonné zástupce. Tato informace není ale nikde v další komunikaci školy se zákonnými zástupci zmíněná.

Zákonní zástupci žáků byli o schváleném novém znění školního řádu informováni na třídních schůzkách, které ve většině tříd proběhly 8. 9. 2025, což dokládá alespoň stručná zmínka v předložených zápisech (s výjimkou jedné ze tříd, kde se třídní schůzka konala již v termínu 4. 9. 2025). Jen ojediněle se v předložených zápisech objevila informace o postupu školy v případě, že oblečení nebude v souladu se stanovenými pravidly.

Z předložené dokumentace je dále zřejmé, že ředitel školy dne 9. 9. 2025 písemně informoval prostřednictvím školního informačního systému všechny zákonné zástupce žáků o změně školního řádu – jeho doplnění o pravidla oblékání (text doplnění v oznámení není zcela totožný s textem uvedeným v platném školním řádu, odchyluje se od něj ale pouze formulačně, nikoliv smyslem). V tomto sdělení ředitel školy dále uvedl, že žákům nerespektujícím stanovená

pravidla oblékání budou poskytnutá na vrátnici školní trička, v případě nošení tepláků budou po konzultaci s rodiči odesláni domů se převléknout. V průběhu šetření ředitel školy deklaroval, že žák nebude takto odeslán bez prokazatelného písemného souhlasu zákonného zástupce a že jeho případné nesouhlasné stanovisko bude školou respektováno. Zároveň uvedl, že k takové situaci do doby šetření nedošlo.

Česká školní inspekce konstatuje, že takový postup nemá oporu v právních předpisech – naopak jde o zásah do práv žáků i jejich zákonných zástupců mimo jiné v tom, že žákovi, který nedostal pravidlu nechodit do školy v teplácích, by tímto byla byt' na omezenou dobu znemožněná účast na vzdělávání. Zároveň takový postup, při kterém je vyžadovaný souhlas zákonného zástupce s opuštěním školy na základě rozhodnutí zaměstnance školy, může být vnímán jako nátlakové jednání.

Z písemného vyjádření ředitele školy také vyplývá, že motivací ke stanovení pravidel oblékání ve školním řádu byla snaha školy o kultivaci chování žáků směrem k respektu základních norem oblékání přiměřeného místu a situaci. Písemná dokumentace (zejména zápisy v elektronické třídní knize) předložená při šetření dokládá, že diskuse třídních učitelů s žáky na téma nových pravidel oblékání sice proběhla v rámci třídnických hodin, její realizace a závěry (podněty z diskuse, míra pochopení a vnitřního přijetí pravidel) ale není plně zdokumentovaná, a to zejména ve třídách vyšších ročníků, kterých se týká osobněji. Na jednání žakovského parlamentu, které se uskutečnilo 22. 9. 2025, proběhla z iniciativy samotných žáků diskuse o nových pravidlech oblékání. Vedení školy se s žáky dohodlo na postupném upřesnění a konkretizaci pravidel s tím, že na tomto procesu se budou žáci aktivně podílet. Ze zápisu (pořízeného samotnými žáky) vyplynulo, že pravidla byla pro řadu z nich méně pochopitelná, protože nebyla zpočátku dostatečně vysvětlená a zdůvodněná, což vyvolávalo nejistotu i strach z případného postihu.

Z výše uvedeného vyplývá, že ačkoliv škola jako hlavní cíl aktualizace školního řádu deklarovala výchovné působení a otevřený dialog se všemi účastníky vzdělávání, faktickou smysluplnou diskusi s žáky zahájila až po jeho vydání. Škola standardně informovala zákonné zástupce žáků o změně školního řádu. Poskytnuté informace o postupu v případě nerespektování stanovených pravidel oblékání však nebyly v souladu s obecnými zásadami vzdělávání podle školského zákona, zejména proto, že předpokládaly možnost omezit žákovi přístup ke vzdělávání rozhodnutím zaměstnance školy.

ČŠI hodnotí stížnost jako důvodnou.

S odkazem na ustanovení § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, Vám předáváme výsledek šetření ČŠI k dalšímu řízení a zároveň Vás žádáme o zaslání informace o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

S pozdravem

Ing. Alena Svobodová
vedoucí inspekčního týmu

Na vědomí

Základní škola Brno, Sirotkova 36, příspěvková organizace, Sirotkova 36, 616 00 Brno
stěžovatelé